

Foto
D. Stähler

sagraditi novo boravište u današnjem Splitu. Za vrijeme ranoga hrišćanstva bijaše Salona sjedište biskupa, a kasnije i crkvena metropola Dalmacije. Pod Dioklecijanom umriješe prvi biskupi Venancije i Dujam mučeničkom smrću. Za seobe naroda grad je mnogo patio od navala raznih divljih horda, a osobito u 6 vijeku od Gota. Moćni Bizant nije mogao spriječiti da Salona padne žrtvom navali bijesnih Avara, te je sav grad bio uništen. Nikada se više Salona ne podiže kao grad. Doduše, neposredna okolica Salone imala je izvjesnu historijsku ulogu početkom srednjega vijeka, ali su se preživjeli bjegunci sklonili iza zidova Dioklecijanove palače, a vladari novonadošlih Hrvata uzeše za sjedište Bihać kod Trogira. Uza sve nevolje, koje su zadesile Solin, ipak danas imamo lijepe vidljive tragove nekadašnjega grada, zahvaljujući neumornu radu našega učenjaka, arheologa msgra. Frana Bulića.

Najzgodnije je započeti pregled ruševina i iskopina solinskih od Nekropole, od tzv. Hortus Metrodori, što leži sučelice želj. stanice. Kao i sva druga antikna groblja, tako i ovo leži izvan gradskih zidina. Do sada je iskopan samo jedan dio duž nekadašnjega rimskog puta Solin—Trogir. Na sjeveru od ovog puta bila su zasnovana mala redovita groblja u prvom vijeku po Hr. Već u najstarije doba uzeto je kamenje onih grobnica, što bijahu najbliže gradu, za pojačanje gradskih zidina. Kada je početkom 3 vijeka sahrana mrtvaca uzela sve više maha, jer se polagano gubio stari običaj spaljivanja mrtvaca, sahranjivali su se mrtvaci u Nekropoli u kamenim sarkofazima ili u podzemnim grobnicama. Jedan od najstarijih i najljepših sarkofaga je onaj, koji su Marina i Hermes posvetili svojoj majci Albiji Cali, Albijovoj ženi. Najkasniji i do danas jedini otkriveni kršćanski sarkofag je onaj centuriona Flavija Valerijana, zapovjednika čete strijelaca. Uobičajena zabrana nedopuštene ponovne upotrebe sarkofaga raspisuje kaznu u zlatnoj gotovini, koja se ima platiti crkvi.